

**Advies over het voorontwerp van decreet houdende de
toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie
en de promotie van het sportaanbod van de
studentensportvoorzieningen van de Vlaamse
universiteiten en hogescholen en de erkenning en
subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende
studentensportvereniging**

Advies over het voorontwerp van decreet houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentensportvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging

1 Situering

Op 13 januari 2009 ontving de Vlaamse Onderwijsraad een spoedadviesvraag van minister Anciaux over het *Voorontwerp van decreet houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentensportvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging*. De werkgroep Sociaal Statuut van de Student, voorgezeten door Philippe Ruyschaert en aangevuld met een aantal deskundigen, bereidde dit advies voor. De Raad Hoger Onderwijs besprak dit advies in een extra zitting op 29 januari 2009. Hij keurde het eenparig goed in aanwezigheid van 16 stemgerechtigde leden.

2 Hogeronderwijsaangelegenheid

Het voorontwerp van decreet stelt zich als doel om een sport- en beweegbeleid te stimuleren dat erop gericht is om mensen te overtuigen een leven lang aan sport te doen. De Raad Hoger Onderwijs vindt dit een lovenswaardig uitgangspunt en is ervan overtuigd dat er inderdaad op studentencampussen nood is aan sportmogelijkheden. Sporten bevordert de sociale cohesie tussen studenten en heeft ongetwijfeld ook een positieve invloed op studeren en welbevinden. De raad beseft dat sportbeoefening bij studenten vaak daalt omdat studeren tijd en energie vraagt en/of omdat studenten door op kot te gaan de band met hun sportvereniging van de thuisbasis verliezen. De raad vindt het dus positief dat sportbeoefening bij studenten gestimuleerd wordt.

De Raad Hoger Onderwijs betreurt ten eerste dat hij zo laat in het proces betrokken wordt. Hij begrijpt dat dit voorontwerp van decreet reeds geoperationaliseerd werd door een prefinanciering van de associaties in 2008. De raad is het niet eens met de gevolgde procedure. Hij wordt bovendien gevat door een spoedprocedure, terwijl het voorontwerp van decreet reeds op 12 december 2008 door de Vlaamse Regering principieel werd goedgekeurd.

De Vlaamse Onderwijsraad is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein onderwijs en vorming. De Raad Hoger Onderwijs is daarenboven het uitgelezen platform om een dergelijk voorontwerp van decreet (of de initiële plannen hiervoor) te bespreken omdat alle partners van het hoger onderwijs in de raad vertegenwoordigd zijn. De raad is er daarom van overtuigd dat hij ook een belangrijke bijdrage had kunnen leveren aan de totstandkoming van dit decreet. Hij begrijpt dat minister Anciaux overlegd heeft met de associaties en de Vlaamse sportfederatie en betreurt dat bij dit overleg niet al zijn geledingen betrokken waren.

Het voorontwerp van de decreet bestaat uit twee grote delen: de subsidiëring van de uitvoering van het sportbeleidsplan van de associaties en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging. Het advies volgt deze structuur.

3 Subsidiëring van de uitvoering van het sportbeleidsplan van de associaties

3.1 Keuze voor associaties

De Raad Hoger Onderwijs begrijpt waarom minister Anciaux de subsidies uitkeert aan de associaties. Via de vijf associaties wordt immers meteen het hele hoger onderwijs gevat. Dit is voor de overheid een eenvoudige manier van werken die toelaat om de middelen op korte termijn te verdelen. De raad ziet ook in dat een dergelijke subsidiëring inderdaad een aantal nieuwe dynamieken op gang kan brengen binnen de associaties, maar ook associatieoverstijgend tot nieuwe initiatieven kan leiden. Het is ook zo dat de verschillende partners elkaar kunnen ondersteunen in aanbod en infrastructuur.

De raad is het echter principieel niet eens met deze keuze omdat de associatie een instellingoverkoepelende structuur is die veel minder dan de hogeronderwijsinstelling of de studentenvoorzieningen met de student in aanraking komt, terwijl sportbeoefening net een directe betrokkenheid van de student impliceert.

3.2 Studentenvoorzieningen

De Raad Hoger Onderwijs begrijpt niet waarom studentenvoorzieningen niet bij de totstandkoming van dit decreet betrokken werden en ook niet waarom zij in het hele voorontwerp niet voorkomen. Initiatieven op sportief vlak behoren immers volgens het decreet betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs in Vlaanderen (30 april 2004, artikel 59) tot een van hun werkvelden.

Studentenvoorzieningen zijn lokaal georganiseerd en hebben rechtstreeks contact met studenten en studentenorganisaties. Bovendien organiseren zij momenteel al een heel aantal goed lopende sportieve initiatieven, die een prima hefboom kunnen zijn om het lokale sportbeleid nog extra te stimuleren. De bedoeling van de decreetgever is dat de helft van de bijkomende middelen besteed worden aan recreatieve sportbeoefening. Op de meeste plaatsen is het net de recreatieve sportbeoefening die studentenvoorzieningen verzorgt, terwijl de competitieve sportbeoefening voor rekening van de instelling is. Het voorontwerp van decreet gaat voorbij aan deze realiteit en zo worden kansen op een meer doelmatige inzet van de bijkomende middelen gemist.

Studentenvoorzieningen kunnen er bovendien ook autonoom voor kiezen om sportactiviteiten niet meer prioritair in hun pakket op te nemen. Door dit decreet worden dergelijke sportieve initiatieven immers via de associaties georganiseerd en gesubsidieerd en zijn studentenvoorzieningen hierbij strikt genomen niet langer betrokken. Dit heeft volgens het huidige voorontwerp van decreet als gevolg dat de associatie wordt gesanctioneerd als het bestaande aanbod vermindert. Op die manier bereikt men de doelstelling van het decreet om het sportaanbod te verrijken en/of te verbreden niet. Zo brengt het decreet geen extra stimulansen teweeg.

De Raad Hoger Onderwijs pleit ervoor om de subsidiëring rechtstreeks uit te keren aan de studentenvoorzieningen. De overheid kan de besteding van de middelen controleren via de beheersovereenkomst die de studentenvoorzieningen met de overheid afsluiten.

3.3 Vraag naar bijkomende garanties

Indien de decreetgever de subsidies toch aan de associaties wil uitkeren, dan vraagt de raad garanties dat studentenvoorzieningen alsnog in de procedure en organisatie (bijvoorbeeld in de overlegplatformen) worden betrokken.

Het uitkeren van de subsidies aan de associaties heeft volgens de Raad Hoger Onderwijs een aantal duidelijke nadelen:

- men besteedt onnodig veel middelen aan administratieve kosten op dit tussenniveau;
- de vijf associaties verschillen erg in organisatie en grootte. Voor kleine associaties zal het makkelijker zijn om samenwerking op gang te brengen en afspraken te maken. Maar door hun beperkte schaalgrootte zal ook hun budget minder groot zijn. Zo zal de sokkel dan bijna volledig naar de personeelskost gaan;
- niet alle associaties zijn regionaal georganiseerd. De vraag is of een student uit de ene provincie erbij gebaat is dat in een andere provincie een bepaald sportinitiatief georganiseerd wordt. Men kan zich ook afvragen of studenten uit eenzelfde stad, maar behorend tot een andere associatie, niet benadeeld worden doordat de ene associatie bijvoorbeeld betere prijsafspraken maakt met de stedelijke sportinfrastructuur.

De raad vraagt daarom dat er in de subsidiëringsvoorwaarden meer garanties worden ingebouwd zodat alle studenten (ook die op perifere campussen) op een lokaal niveau baat hebben bij de subsidies die de associaties verkrijgen. De raad denkt hierbij ook aan garanties om tegemoet te komen aan de nood tot samenwerking in eenzelfde stad of regio. Deze samenwerking kan zowel binnen een associatie als associatieoverstijgend zijn of kan met de lokale overheden georganiseerd worden. Hierbij is laagdrempeligheid en toegankelijkheid voor de student essentieel. Dit moet in het sportbeleidsplan als apart hoofdstuk of aandachtspunt worden opgenomen.

De raad vraagt ook dat indien aanvraag voor subsidies van een associatie worden afgewezen, de minister dit voldoende motiveert zodat de associatie een nieuwe aanvraag kan indienen. In het voorontwerp van decreet kan de minister volgens de Raad Hoger Onderwijs al te gemakkelijk een voorstel af- of goedkeuren. Er is immers enkel een advies van Bloso vereist.

3.4 Betrokkenheid van studenten

De raad vindt het belangrijk dat er een grote studentenbetrokkenheid is bij het sportbeleid. Initiatieven die door studenten mee gedragen worden, zullen studenten doelmatiger aanzetten tot sporten. Daarom moet er in de subsidiëringsvoorwaarden ook aandacht zijn voor het studenteninitiatief en moet studentenparticipatie ook worden verankerd in de overlegplatformen die het beleid uittekenen.

3.5 Bijkomende opmerkingen

De Raad Hoger Onderwijs merkt bijkomend op dat

- de timing voor het uitschrijven van het beleidsplan heel erg kort is;
- het in artikel 5, 5°, lijkt alsof men afgerekend kan worden op het feit dat men al dan niet een sportinfrastructuur bezit. Dit kan niet de bedoeling zijn;

- de telling van studenten in het huidige hogeronderwijslandschap achterhaald is. Vandaag werkt het hoger onderwijs voornamelijk met studiepunten die door een student worden opgenomen. De raad wijst er bovendien op dat de datum van 1 februari in het hoger onderwijs ook niet meer gehanteerd wordt;
- er een heel aantal organen voorkomen in dit voorontwerp van decreet (sportraad, overlegplatform, studentensportvereniging) waarvan de finaliteit niet altijd duidelijk is. De raad vraagt de decreetgever na te denken over de noodzaak van deze verschillende organen;
- in alle organen die worden opgericht, er een voldoende vertegenwoordiging moet zijn van alle geledingen.

4 Erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging

De Raad Hoger Onderwijs merkt op bij artikel 14, 3° dat BVSF en VSSF de markt nu onder elkaar hebben opgedeeld (recreatieve versus competitieve sportbeoefening). Via dit voorontwerp van decreet krijgen ze nu dezelfde opdracht. Dit betekent een heroriëntering. De raad wijst erop dat dit een zware opdracht is.

De raad merkt op dat bij de studentensportvereniging geen garanties op voldoende inspraak voor studenten zijn voorzien. In de statuten van VSSF van vandaag staat dat gestreefd wordt naar 1/3 vertegenwoordiging van studenten. Dit is niet voldoende en zou de helft moeten zijn. Het gaat tenslotte om een *studentensportvereniging*.

De raad merkt op dat een associatie die interesse heeft om lid te worden niet mag uitgesloten worden van de Raad van Bestuur van de overkoepelende studentensportvereniging. Nu zijn er slechts in totaal 5 plaatsen voorzien (artikel 14, 7°). Bovendien vraagt de raad dat aanvullend per associatie in de Raad van Bestuur, er ook een plaats voor een studentenvertegenwoordiger wordt voorzien. Wat betekent het trouwens dat in de Algemene Vergadering “de meerderheid van de associaties” vertegenwoordigd moet zijn? De raad weet dat er een principe is van vrijheid van vereniging, maar vindt dat er betere garanties moeten worden ingebouwd opdat alle associaties en alle soorten instellingen van deze associaties, een vertegenwoordiging hebben binnen deze overkoepelende studentensportvereniging.

Ook wat betreft deze overkoepelende studentensportvereniging, vindt de raad dat er in de subsidiëeringsvoorwaarden aandacht moet zijn voor het studenteninitiatief.

Isabelle De Ridder
secretaris

Harry Martens
voorzitter